

การทดลองที่ 4 การใช้งาน NVIC และ EXTI

วัตถุประสงค์

- 1) เข้าใจการทำงานของ Nested Vectored Interrupt Controller
- 2) สามารถเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของ External Interrupt

1. Priority Interrupt

Interrupt คือการทำให้ไมโครคอนโทรลเลอร์หยุดทำงานชั่วคราวเพื่อไปตอบสนองต่อสัญญาณ interrupt ที่เกิดขึ้น เช่น สัญญาณ External Interrupt (EXTI) ทางขา GPIO เป็นต้น ภายหลังจากการตอบสนองสัญญาณ interrupt เสร็จสิ้นลง ไมโครคอนโทรลเลอร์จะกลับไปทำงานเดิมที่ค้างไว้ต่อ

Nested Vectored Interrupt Controller หรือ NVIC คือโมดูลที่อยู่ภายในไมโครคอนโทรลเลอร์ทำหน้าที่ควบคุมการตั้งค่าและการตอบสนองต่อสัญญาณ interrupt ไมโครคอนโทรลเลอร์สามารถรองรับสัญญาณ interrupt ได้หลายแหล่ง ซึ่งจะต้องมีการกำหนดระดับความสำคัญให้กับสัญญาณ interrupt แต่ละแหล่งด้วย เพื่อการจัดการเวลาที่สัญญาณ interrupt เกิดขึ้นพร้อมกันหลายสัญญาณ หรือกรณีที่เกิดสัญญาณ interrupt แทรกเข้ามาขณะที่ไมโครคอนโทรลเลอร์กำลังตอบสนองต่อสัญญาณ interrupt ที่เกิดก่อนหน้า

ARM ได้ออกแบบให้ Cortex M3 มีรีจิสเตอร์เพื่อใช้กำหนดระดับความสำคัญของสัญญาณ interrupt ขนาด 8 บิต ทั้งนี้ผู้ผลิตแต่ละรายสามารถกำหนดให้มีการใช้งานน้อยกว่า 8 บิตได้ เช่น ไอซี STM32F1XX ของบริษัท STMicroelectronics นั้น ใช้เพียง 4 บิตของรีจิสเตอร์เพื่อกำหนดระดับความสำคัญของ interrupt จากแต่ละแหล่ง การใช้งานจะแบ่ง 4 บิตของรีจิสเตอร์ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ PreemptionPriority และ SubPriority ทำให้เกิดการจัดกลุ่มได้ 5 รูปแบบ เรียกว่า NVIC_PriorityGroup_0 ถึง NVIC_PriorityGroup_4 รายละเอียดของแต่ละกลุ่มสรุปได้ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงรายละเอียดของ NVIC_PriorityGroup แต่ละกลุ่ม

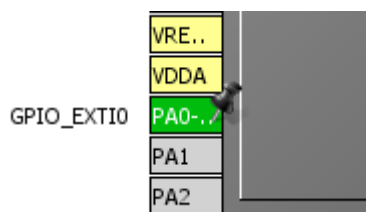
NVIC_PriorityGroup	PreemptionPriority		SubPriority	
	จำนวนบิต	ค่าเป็นไปได้	จำนวนบิต	ค่าเป็นไปได้
NVIC_PriorityGroup_0	0	0	4	0-15
NVIC_PriorityGroup_1	1	0-1	3	0-7
NVIC_PriorityGroup_2	2	0-3	2	0-3
NVIC_PriorityGroup_3	3	0-7	1	0-1
NVIC_PriorityGroup_4	4	0-15	0	0

โดยตัวเลข 0 แสดงถึงระดับความสำคัญมากที่สุด สัญญาณ interrupt ที่มีค่า PreemptionPriority ต่ำกว่า (มีความสำคัญมากกว่า) สามารถ interrupt แทรกสัญญาณ interrupt ที่มีค่า PreemptionPriority มากกว่า (มีความสำคัญน้อยกว่า) ซึ่งกำลังได้รับการตอบสนองจากไมโครคอนโทรลเลอร์อยู่ได้

หากเกิดสัญญาณ interrupt สองสัญญาณพร้อมกัน และทั้งสองสัญญาณนั้นมี PreemptionPriority เท่ากัน สัญญาณที่ถูกกำหนดให้มีค่า SubPriority ต่ำกว่าจะได้รับการตอบสนองก่อน

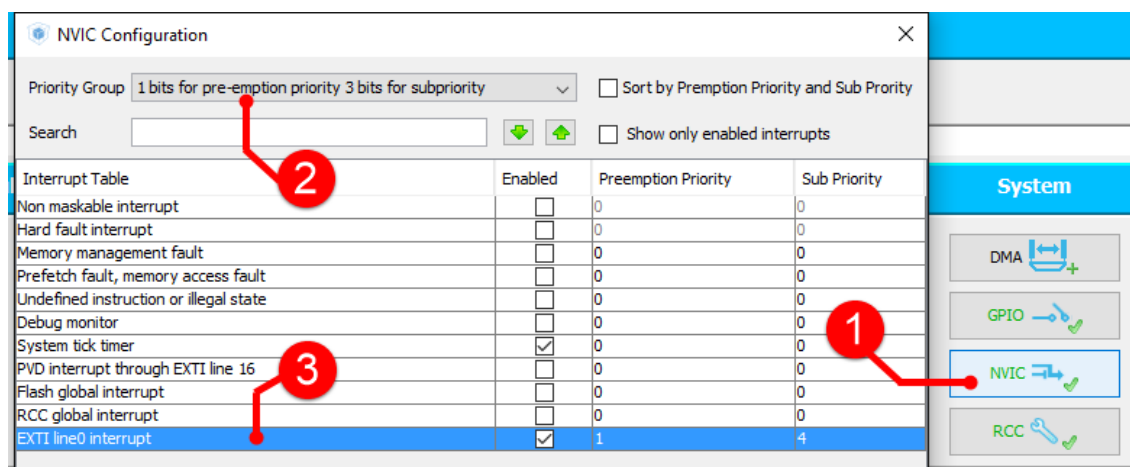
2. การตั้งค่าในโปรแกรม STM32CubeMX

การตั้งค่าสำหรับการทดลองครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ NVIC และ EXTI โดยเริ่มต้นที่แท็บ Pinout ในโปรแกรม STM32CubeMX กำหนดให้ขา PA0 ทำหน้าที่เป็นตัวรับสัญญาณจากภายนอกหมายเลข 0 (EXTI0) ดังรูปที่ 2.1 จากนั้นตั้งค่า RCC และความถี่ของสัญญาณนาฬิกาตามการทดลองก่อนหน้า

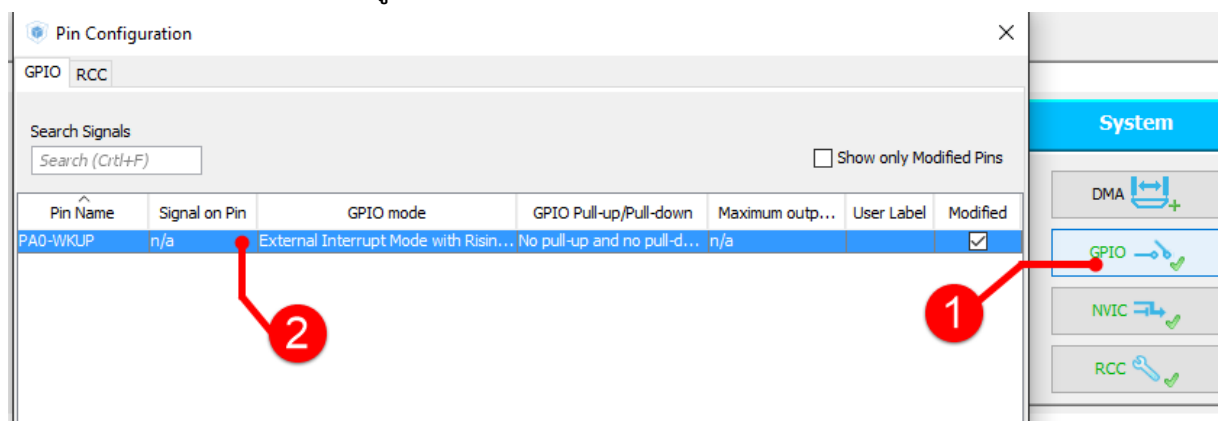

รูปที่ 2.1 แสดงการตั้งค่าให้ PA0 ทำหน้าที่ EXTI0

จากนั้นตั้งค่า NVIC กลุ่ม 1 คือมี PreemptionPriority 1 บิต และ SubPriority 3 บิต ดังรูปที่ 2.2 แล้วตั้งค่าให้ PA0 ทำหน้าที่ตรวจจับสัญญาณที่เข้ามาเพื่อสร้างสัญญาณ interrupt ไปยัง NVIC โดยกำหนดให้เป็นขาอินพุตแบบ floating และตรวจจับหากสัญญาณเปลี่ยนจากลอจิก 0 เป็นลอจิก 1 หรือตรวจจับขอบขาขึ้นของสัญญาณที่เข้ามายังขา PA0 ดังรูปที่ 2.3

รูปที่ 2.2 แสดงการตั้งค่า NVIC_PriorityGroup_1

รูปที่ 2.3 แสดงการตั้งค่า PA0 ให้ทำหน้าที่ EXTI0 โดยตรวจจับขอบขาขึ้นของสัญญาณที่เข้ามา

3. อธิบายการทำงานของ NVIC

การตั้งค่า NVIC เพื่อควบคุมสัญญาณ interrupt ของโค้ดที่สร้างจากโปรแกรม STM32CubeMX จะอยู่ในฟังก์ชัน HAL_Init() ในไฟล์ stm32f1xx_hal.c ดังรูปที่ 3.1

```
__HAL_FLASH_PREFETCH_BUFFER_ENABLE();
#endif
#endif /* PREFETCH_ENABLE */

/* Set Interrupt Group Priority */
HAL_NVIC_SetPriorityGrouping(NVIC_PRIORITYGROUP_4);

/* Use systick as time base source and configure 1ms tick
HAL_InitTick(TICK_INT_PRIORITY);
```

รูปที่ 3.1 แสดงการตั้งค่า Group Priority ในฟังก์ชัน HAL_Init() ในไฟล์ stm32f1xx_hal.c

```
void MX_GPIO_Init(void)
{
    GPIO_InitTypeDef GPIO_InitStructure;

    /* GPIO Ports Clock Enable */
    __HAL_RCC_GPIOA_CLK_ENABLE();

    /*Configure GPIO pin : PA0 */
    GPIO_InitStructure.Pin = GPIO_PIN_0;
    GPIO_InitStructure.Mode = GPIO_MODE_IT_RISING;
    GPIO_InitStructure.Pull = GPIO_NOPULL;
    HAL_GPIO_Init(GPIOA, &GPIO_InitStructure);

    /* EXTI interrupt init*/
    HAL_NVIC_SetPriority(EXTI0_IRQn, 1, 4);
    HAL_NVIC_EnableIRQ(EXTI0_IRQn);
}
```

รูปที่ 3.2 แสดงการตั้งค่าให้ PA0 ทำหน้าที่ EXTI0 ในฟังก์ชัน MX_GPIO_Init() ในไฟล์ main.c

ส่วนการตั้งค่า PreemptionPriority และ SubPriority จะอยู่ในฟังก์ชัน MX_GPIO_Init() ในไฟล์ main.c ดังรูปที่ 3.2 มีรายละเอียดดังนี้

ฟังก์ชัน MX_GPIO_init ()

- เป็นฟังก์ชันที่โปรแกรม STM32CubeMX สร้างขึ้นมา เพื่อตั้งค่า GPIO บนไมโครคอนโทรลเลอร์ให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในโปรแกรม

- เริ่มต้นด้วยการ Enable สัญญาณนาฬิกาให้ GPIOA (สำหรับสวิตช์ Wakeup)

```
__HAL_RCC_GPIOA_CLK_ENABLE();
```

- กำหนดให้ PA0 ทำหน้าที่ EXTI0 โดยกำหนดให้ทำงานเป็นอินพุต floating และจะสร้างสัญญาณ interrupt ไปยัง NVIC เมื่อตรวจพบขอบขาขึ้นของสัญญาณที่รับเข้ามา (มีการกดสวิตช์ wakeup)

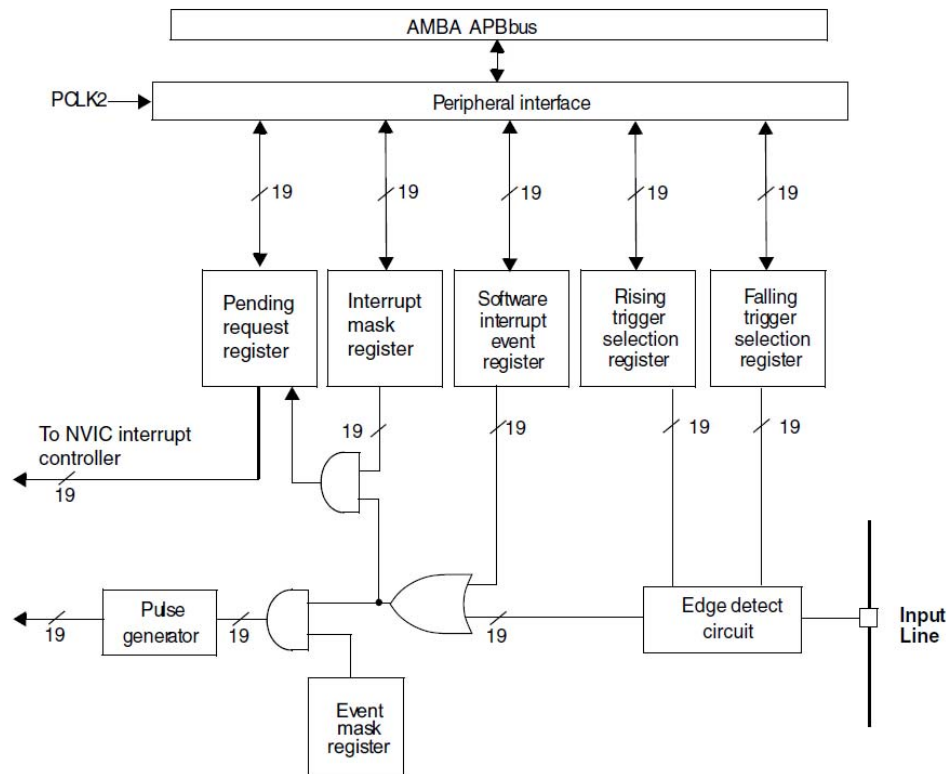
```
GPIO_InitStructure.Pin = GPIO_PIN_0;
GPIO_InitStructure.Mode = GPIO_MODE_IT_RISING;
GPIO_InitStructure.Pull = GPIO_NOPULL;
HAL_GPIO_Init(GPIOA, &GPIO_InitStructure);
```

- กำหนดระดับความสำคัญให้กับ EXTI0 ซึ่งกำหนดให้มี PreemptionPriority = 1 และ SubPriority = 4 พร้อมสั่งให้เริ่มต้นการทำงาน

```
HAL_NVIC_SetPriority(EXTI0_IRQn, 1, 4);
HAL_NVIC_EnableIRQ(EXTI0_IRQn);
```

4. EXTI

External Interrupt หรือ EXTI คือโมดูลภายในไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ทำหน้าที่ตรวจจับสัญญาณอินพุตที่เข้ามาที่ขา GPIO จากนั้นจะสร้างสัญญาณ interrupt ไปยัง NVIC เมื่อสัญญาณที่เข้ามาตรงตามเงื่อนไขที่ตั้งไว้ ได้แก่ เมื่อสัญญาณเกิดขอบขาขึ้น ขอบขาลง หรือทั้งขอบขาขึ้นและขอบขาลง โครงสร้างของ EXTI แสดงได้ดังรูปที่ 4.1 และแสดงการเชื่อมต่อ GPIO กับโมดูล EXTI ได้ดังรูปที่ 5.1 ซึ่งขณะใดขณะหนึ่งจะมีเพียงขา GPIO เพียงขาเดียวเท่านั้นที่ทำหน้าที่รับสัญญาณอินพุตแล้วส่งต่อไปยังโมดูล EXTI แต่ละหมายเลข

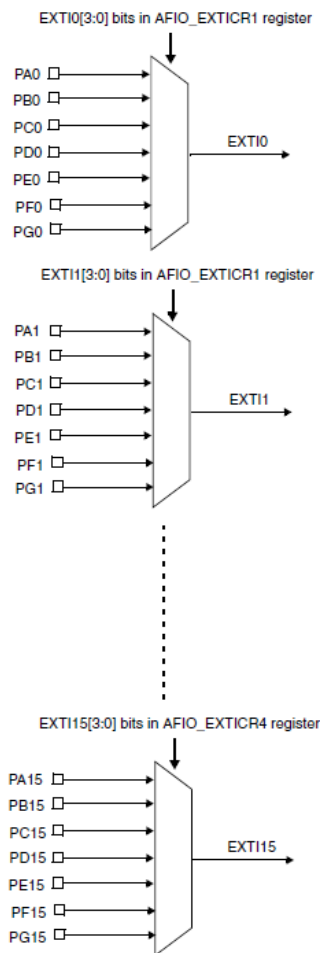

รูปที่ 4.1 แสดงโครงสร้างของโมดูล External Interrupt

5. Interrupt Service Routine

Interrupt Service Routine (ISR) หรือ Interrupt Handler คือ โปรแกรมที่ทำหน้าที่ตอบสนองต่อสัญญาณ interrupt ที่เข้ามา เมื่อหน่วยประมวลผลได้รับสัญญาณ interrupt จาก NVIC หน่วยประมวลผลจะหยุดการทำงานของโปรแกรมปัจจุบันลงชั่วคราว แล้วเปลี่ยนไปทำงานยัง ISR ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาณ interrupt ที่เข้ามา โดยหาตำแหน่งของ ISR ในหน่วยความจำจาก Vector Table เมื่อทำงาน ISR เสร็จแล้วหน่วยประมวลผลก็จะกลับมาทำงานที่ทำค้างอยู่ก่อนที่จะเกิดสัญญาณ interrupt

ตัวอย่างเช่น หากกำหนดการตั้งค่า NVIC และ EXTI ดังรูปที่ 2.1, รูปที่ 2.2 และรูปที่ 2.3 เมื่อสวิตช์ wakeup (PA0) ถูกกดจะเกิดสัญญาณ interrupt จากโมดูล EXTI0 ไปยังหน่วยประมวลผล หน่วยประมวลผลจะหยุดการทำงานปัจจุบันลง แล้วไปทำงานที่ฟังก์ชัน `EXTI0_IRQHandler()` ซึ่งเป็น ISR ของ EXTI0 interrupt

รูปที่ 5.1 แสดงการเชื่อมต่อ GPIO ไปยังโมดูล EXTI

สำหรับฟังก์ชัน `EXTI0_IRQHandler()` ในไฟล์ `stm32f1xx_it.c` เป็น ISR ของโมดูล EXTI0 ที่ได้กำหนดไว้แล้ว โดยชื่อฟังก์ชันจะสัมพันธ์กับการประกาศ Vector Table ในไฟล์ `startup_stm32f107xc.s` ด้วยภาษา Assembly ดังรูปที่ 5.2 สำหรับสัญญาณ EXTI หมายเลขอื่นๆ ก็จะมีฟังก์ชัน ISR ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงฟังก์ชัน ISR ของ EXTI แต่ละหมายเลข

หมายเลข EXTI	ชื่อฟังก์ชัน ISR	หมายเหตุ
EXTI0	EXTI0_IRQHandler	-
EXTI1	EXTI1_IRQHandler	-
EXTI2	EXTI2_IRQHandler	-
EXTI3	EXTI3_IRQHandler	-
EXTI4	EXTI4_IRQHandler	-
EXTI5 - EXTI9	EXTI9_5_IRQHandler	EXTI5 ถึง EXTI9 ใช้ ISR ร่วมกัน
EXTI10 - EXTI15	EXTI15_10_IRQHandler	EXTI10 ถึง EXTI15 ใช้ ISR ร่วมกัน

```

; External Interrupts
DCD WWDG_IRQHandler           ; Window Watchdog
DCD PVD_IRQHandler            ; PVD through EXTI Line detect
DCD TAMPER_IRQHandler         ; Tamper
DCD RTC_IRQHandler            ; RTC
DCD FLASH_IRQHandler          ; Flash
DCD RCC_IRQHandler            ; RCC
DCD EXTI0_IRQHandler          ; EXTI Line 0
DCD EXTI1_IRQHandler          ; EXTI Line 1
DCD EXTI2_IRQHandler          ; EXTI Line 2
DCD EXTI3_IRQHandler          ; EXTI Line 3
DCD EXTI4_IRQHandler          ; EXTI Line 4

```

รูปที่ 5.2 แสดงการกำหนด Vector Table

รูปที่ 5.3 แสดงตัวอย่าง ISR ของ EXTI0 โดยจะทำงานเมื่อสวิตช์ wakeup ถูกกด ซึ่งจะส่งตัวอักษร 'W' จำนวน 20 ตัวอักษรออกมาทาง UART2 ส่วนฟังก์ชัน HAL_GPIO_EXTI_IRQHandler(GPIO_PIN_0) ที่ถูกเรียกใช้ในฟังก์ชันนี้เป็นการตรวจสอบและเคลียร์บิต Interrupt Pending เพื่อยกเลิกสัญญาณ Interrupt

```

void EXTI0_IRQHandler(void)
{
    /* USER CODE BEGIN EXTI0_IRQn 0 */
    int i;
    /* USER CODE END EXTI0_IRQn 0 */
    HAL_GPIO_EXTI_IRQHandler(GPIO_PIN_0);
    /* USER CODE BEGIN EXTI0_IRQn 1 */
    for (i=0; i<20; i++)
    {
        HAL_UART_Transmit(&huart2, (uint8_t *) "W", 1, 100);
        HAL_Delay(300);
    }
    /* USER CODE END EXTI0_IRQn 1 */
}

```

รูปที่ 5.3 แสดง Interrupt Service Routine ของ EXTI0

6. การทดลอง

1. ใช้โปรแกรม STM32CubeMX สร้างโปรเจกต์ขึ้นมา โดยเรียกใช้ PA0, UART2 และ RCC โดยกำหนดให้ PA0 ทำหน้าที่ GPIO_EXTIO ดังรูปที่ 2.1 ถึง รูปที่ 2.3 จากนั้นเขียน ISR เพื่อตอบสนองการกดสวิตช์ PA0 ดังรูปที่ 5.3 ให้เขียนโปรแกรมเพื่อให้ฟังก์ชัน main() ส่งตัวอักษร 'x' ออกมาเรื่อยๆ ไม่สิ้นสุด โดยหน่วงเวลาระหว่างตัวอักษร 300 ms

ในฟังก์ชัน EXTI0_IRQHandler() มีการเรียกใช้ตัวแปร huart2 เพื่อส่งข้อมูลตัวอักษรทาง UART2 แต่เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวได้ถูกประกาศใช้ (Declaration) และเริ่มต้นค่าในไฟล์ main.c ทำให้คอมไพเลอร์แจ้งข้อความผิดพลาด แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการประกาศตัวแปร huart2 เข้าในไฟล์ stm32f1xx_it.c พร้อมใช้คีย์เวิร์ด extern นำหน้า ดังนี้

- extern UART_HandleTypeDef huart2;

จากนั้นทดลองกดสวิตช์ wakeup สังเกตผลแล้วบันทึกผลการทดลอง

2. ให้เขียนโปรแกรมตรวจจับสัญญาณขอบข้างของสวิตช์ Tamper เพื่อสร้างสัญญาณ interrupt ขึ้น แล้วเขียนโปรแกรม ISR ตอบสนองต่อสัญญาณ interrupt นั้น โดยให้ Toggle LED0 แล้วส่งตัวอักษร 'T' ทางพอร์ต UART2 จำนวน 20 ตัวอักษร

3. ทดสอบการทำงานของ Priority Interrupt โดยใช้ NVIC_PriorityGroup_2 และตั้งค่า Preemption และ SubPriority ดังตารางที่ 6.1 สำหรับการทดลองให้กดสวิตช์ wakeup แล้วจึงกดสวิตช์ tamper ขณะที่ ISR ของ EXTI0 ยังทำงานอยู่ และทำกลับกัน สังเกตแล้วบันทึกผล (ใช้ ISR เดิมจากการทดลอง 1 และ 2)

ตารางที่ 6.1 แสดงการตั้งค่า Interrupt Priority ให้กับสัญญาณ Interrupt

ข้อ	สัญญาณ interrupt	NVIC_IRQChannelPreemptionPriority	NVIC_IRQChannelSubPriority
3.1	สวิตช์ Wakeup	1	3
	สวิตช์ Temper	1	0
3.2	สวิตช์ Wakeup	2	1
	สวิตช์ Temper	1	3

ผลการทดลอง 3.1

ผลการทดลอง 3.2

7. การทดลองพิเศษ (เลือก 1 ข้อ)

1. จงสร้างโปรแกรมเพื่อให้ไฟ LED ติดตามรูปแบบที่กำหนดดังตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1 แสดงรูปแบบ LED

State \ LED	7	6	5	4	3	1	0
0							
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
0							

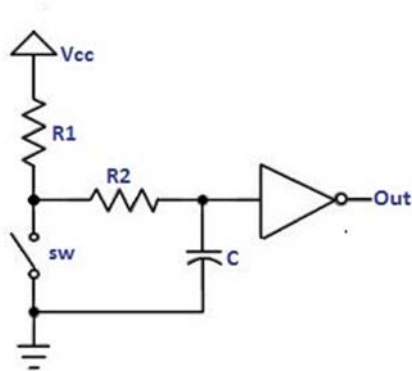
LED ติด

LED ดับ

โดยจะมีการเปลี่ยน state ทุกๆ 1 วินาที และวนจาก state 0 จนถึง state 8 แล้วจึงกลับไปเริ่มที่ state 0 ใหม่ โดยให้สร้างสัญญาณ interrupt โดยต่อกับ Debounced Switch ภายนอก 2 สวิตช์ ดังรูปที่ 7.1 โดยให้ TA เป็นผู้กำหนดขา EXTI ที่จะใช้ทำ interrupt และ Priority ในตารางที่ 7.2 โดยมีรายละเอียดการทำงานดังนี้

- เมื่อกดสวิตช์แรกให้เปลี่ยนรูปแบบไฟ LED โดยเริ่มต้นที่ LED ทุกดวงดับหมด จากนั้นให้ LED 0 ติด 1 วินาที ดับ 1 วินาที แล้วให้ LED 1 ติดแล้วจึงสลับไปเรื่อยๆ จนถึง LED 7 โดยเมื่อ LED 7 ดับแล้วให้จบการทำงานของ ISR
- เมื่อกดสวิตช์ที่สองให้ไฟ LED ทุกดวงดับแล้วติดพร้อมกันจำนวน 2 ครั้ง โดยจะต้องมีการ**ตอบสนองต่อสัญญาณ interrupt ทันที** แล้วจึงจบการทำงานของ ISR

- V_{CC} ให้ใช้ขา +3V3 จากบอร์ด
- R_1 10 k Ω
- R_2 1 k Ω
- C 10 μ F
- ไม่ต้องต่อ Inverter เนื่องจากใช้ Schmidt Trigger ภายในวงจร GPIO แทน

รูปที่ 7.1 การต่อวงจรเพื่อ debounce switch

ตารางที่ 7.2 แสดงการตั้งค่าสำหรับข้อพิเศษ

สวิตช์	EXTI	Priority Group	PreemptionPriority	SubPriority
1				
2				

2. ให้เปลี่ยนรูปแบบการรับส่งข้อมูลการทดลองข้อ 2 ในการทดลองครั้งที่ 3 เรื่อง UART จาก Polling มาเป็น Interrupt แทน โดยตั้งค่าตามความเหมาะสม

ใบตรวจการทดลองที่ 4

วัน/เดือน/ปี _____ ☐ Sec 1 ☐ Sec 2 กลุ่มที่ _____

1. รหัสนักศึกษา _____ ชื่อ-นามสกุล _____
2. รหัสนักศึกษา _____ ชื่อ-นามสกุล _____
3. รหัสนักศึกษา _____ ชื่อ-นามสกุล _____

ลายเซ็นผู้ตรวจ

การทดลองข้อ 1 ผู้ตรวจ _____ สัปดาห์ที่ตรวจ ☐ W ☐ W+1

การทดลองข้อ 3 ผู้ตรวจ _____ สัปดาห์ที่ตรวจ ☐ W ☐ W+1

คำถามท้ายการทดลอง

1. หากใช้ NVIC_PriorityGroup_0 สัญญาณ interrupt จากสวิตช์ wakeup จะสามารถ interrupt ISR ของสวิตช์ Tamper ที่กำลังทำงานอยู่ได้หรือไม่ ถ้าได้ให้ยกตัวอย่างประกอบ ถ้าไม่ได้ให้บอกสาเหตุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....